

Analys av
Damallsvenska klubbarnas
ekonomi 2015

Svenska Fotbollförbundet
Julia Ericson

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Damallsvenska klubbarnas resultat	5
Damallsvenska klubbarnas intäkter	7
Damallsvenska klubbarnas kostnader	10
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition	14
Elitlicensens regler i korthet.....	16
Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet.....	18

Analys av Damallsvenska klubbarnas ekonomi 2015

Sammanfattning

Sammanställningen bygger på inrapporterade siffror av de Damallsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar och omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2015. Då Tyresö Fotboll AB utgick ur serien 2014 innehåller underlaget endast data från elva klubbar 2014 jämfört med tolv klubbar 2015 och övriga år. Det innebär att det är svårt med direkta jämförelser mellan åren. I många fall har därför snittet per klubb använts som jämförelsetal.

En sammanställning av de inskickade ekonomihandlingarna från klubbarna, vilka deltog i Damallsvenskan under 2015, visar att klubbarna redovisade ett sammantaget underskott avseende fotbollsverksamheten uppgående till – 3 666 tkr. Det ekonomiska resultatet var därför sämre 2015 än 2014 då resultatet uppgick till – 1 258 tkr. Sex av klubbarna redovisade ett ekonomiskt överskott 2015, medan övriga hamnade på ett underskott. Fördelningen av antal klubbar som redovisar ett överskott eller ett underskott är relativt snarlik mellan åren.

Det samlade egna kapitalet var + 36 497 tkr, (2014 + 5 706 tkr). Den stora ökningen beror på att AIK flyttat över damelitverksamheten från AIK FF till AIK Fotboll AB, varpå årets egna kapital innefattar hela AIK Fotboll AB-koncernen. Exkluderas AIK från båda åren landar det sammanlagda egna kapitalet 2015 på + 6 916 tkr, vilket även det är en ökning från 2014 (+ 5 386). Fyra klubbar hade negativt eget kapital 2015 att jämföra med två klubbar föregående år. Kristianstads DFF hade återigen negativt eget kapital i bokslutet 2015 och ska därför lämna in ett periodiserat bokslut per 31 augusti 2016 som ska visa positivt (eller noll) i eget kapital. Därutöver ska de för att beviljas elitlicens för säsongen 2017, upprätta en likviditetsplan, som visar att de klarar sina betalningar för återstående del av 2016, samt upprätta en prognos för helårsbokslutet, som visar minst noll i eget kapital 31 december 2016. Av resterande tre klubbar med negativt eget kapital arbetar två klubbar under en av Licensnämndens godkänd handlingsplan, samt spelar en klubb i Elitettan under 2015 och har därför inte elitlicensprövats för 2017. Det är viss spridning på storleken på klubbarnas egna kapital. Flersektionsföreningar har generellt oftare ett större eget kapital.

Under 2015 har de Damallsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter ökat med ca 0,5 procent jämfört med föregående år. Denna intäktsökning bör även ställas i relation till den genomsnittliga kostnadsökningen på ca 2,7 procent, vilket visar på en ekonomisk negativ utveckling. KIF Örebro har procentuellt sett haft störst intäktsökning, med 46 procent, samtidigt som kostnaderna enbart ökat med 20 procent och redovisar därför näst högst resultat i Damallsvenskan. FC Rosengård har i faktiska tal haft störst både intäkts- och kostnadsökning, båda på en relativt lik nivå. Umeå IK FF har procentuellt sett minskat sina kostnader mest (-17%), dock har även deras intäkter minskat mest (-31%), vilket inneburit ett ganska stort negativt resultat.

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2015 till 10 788 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp, vilket är en förbättring jämfört med föregående säsong då snittlönen uppgick till 10 411 kr/månad.

Slutligen kan konstateras att resultatet i Damallsvenskan för 2015 var lite sämre än för föregående år och att ett antal klubbar är i behov av att framöver förbättra sitt resultat, då soliditeten i många klubbar är låg.

Svenska Fotbollförbundet
Julia Ericson

Inledning

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har kartlagt det ekonomiska utfallet i de Damallsvenska klubbarna för år 2015. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de Damallsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar och omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2015. Då Tyresö Fotboll AB utgick ur serien 2014 innehåller jämförelseåret 2014 endast data från elva klubbar mot tolv klubbar ett normalår. Detta innebär att det är svårt att jämföra siffrorna mellan 2015 och 2014 och att man måste ha det i åtanke när man läser rapporten.

I avsnittet om eget kapital ges som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2016 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbarna i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska klubbarna ska redovisa noll eller positivt eget kapital i årsredovisningen 2015 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2017. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilka återfinns på www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska klubbarnas resultat

Resultaten som framgår av denna analys avser endast fotbollsverksamheten i klubben, oavsett om andra sektioner finns med i föreningen.

Från år 2003 har svenska klubb lag alla år deltagit i UEFA Women´s Champions League (UWCL), vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002.

Resultatets beståndsdelar och utveckling åren 2011-2015

(tkr)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Driftresultat exklusive UWCL	-6 531	-1 424	-14 501	-5 596	-2 649
Driftresultat inklusive UWCL	-5 882	-1 130	-13 715	-6 343	-2 489
Spelaromsättningsnetto	675	-546	33	35	10
Finansnetto	1 541	418	-304	-68	-50
Res före extraord & bokslutsdisp	-3 666	-1 258	-13 986	-6 377	-2 529
Extrord poster & bokslutsdisp	0	0	0	390	0
Redovisat resultat exkl UWCL	-4 315	-1 552	-14 772	-5 239	-2 689
Redovisat resultat inkl UWCL	-3 666	-1 258	-13 986	-5 986	-2 529

Tabell 1

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade år 2015 sammantaget ett underskott exklusive extraordinära poster och bokslutsdispositioner av fotbollsverksamheten, uppgående till – 3 666 tkr (2014: - 1 258 tkr). Som framgår av tabell 2 redovisade AIK ett stort underskott (-4024 tkr), vilket innebär att elva övriga klubbar når ett sammanlagt

positivt resultat. Det totala resultatet hjälptes upp av att spelaromsättningsnettot samt finansnettot var betydligt större 2015 än tidigare år.

Driftresultatet inklusive UWCL, vilket exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarköp/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner uppgick år 2015 till – 5 882 tkr (2014: -1 130 tkr).

Det redovisade resultatet från spel i UWCL uppgick år 2015 till + 649 tkr (2014: +294 tkr). Resultatskillnaden mellan åren kan till viss del bero på en inte helt enhetlig redovisning samt att kostnader för resor kan påverka resultaten mellan åren.

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade ett underskott på sista raden av verksamheten, exklusive UWCL, på – 4 315 tkr för år 2015 (2014: - 1 552 tkr).

Sett ur ett femårsperspektiv var 2015 ett relativt normalt ekonomiskt år för damallsvenskan emedan 2014 sticker ut som ett relativt bra ekonomiskt år. Självklart kan 2014 års siffror diskuteras, då en av klubbarna, Tyresö FF försattes i konkurs, och därmed inte finns med i underlaget.

Resultat per damallsvensk klubb 2015, tkr

	Redovisat resultat	Drift- resultat ex UWCL	UWCL	Spelar- oms.netto	Finans- netto
FC Rosengård	1 765	219	606	971	-31
KIF Örebro DFF	969	884	43	48	-6
Mallbackens IF	403	180		-61	284
Hammarby IF	148	139		-4	13
Eskilstuna United DFF	111	111		0	0
Kopparbergs/Göteborg FC	49	126		-65	-12
Vittsjö GIK	-2	-238		-91	327
Piteå IF	-4	-4		0	0
Linköpings FC	-998	-1 943		-48	993
Umeå IK FF	-1 003	-1 003		0	0
Kristianstads DFF	-1 080	-1 054		0	-26
AIK	-4 024	-3 948		-75	-1
* Damallsvenskan totalt	-3 666	-6 531	649	675	1 541

Tabell 2

Av de tolv klubbarna som spelade i Damallsvenskan år 2015 redovisade sex klubbar ett resultatöverskott. Även föregående år redovisade sex klubbar ett resultatöverskott. Trenden att ungefär hälften av klubbarna har haft ett resultatöverskott, medan den återstående hälften har gått med underskott, av varierande grad, håller i sig.

Såväl redovisat resultat som driftresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, UCWL samt spelaromsättningens netto exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp samt spelaruthyrning och spelarinhyring. Ingen av klubbarna balanserar utgifter för spelarförvärv, utan alla spelarköp har gått direkt mot resultatet. Det innebär att klubben tar kostnaden för spelarinvesteringen samma säsong som spelaren ansluter till

klubben, trots att spelarkontraktet kan avse fler säsonger. För två klubbar, FC Rosengård och Linköpings FC, skiljer sig driftresultatet betydligt från det redovisade resultatet. För övriga klubbar är skillnaden liten.

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar endast damfotbollsverksamheten, vilket innebär att övriga sektioners resultat inte ingår i underlaget. I eventuella koncerner ingår de delar av koncernen som avser själva fotbollsverksamheten. Eventuella dotterbolag som inte bedriver fotbollsverksamhet ingår därför inte heller i underlaget. Vittsjö GIK ägde arenabolaget Vittsjö Idrottspark AB vilka är inkluderade i Vittsjös egna kapital, men exkluderade från det redovisade resultatet. Damelitverksamheten i AIK har sedan 2015 flyttats över från föreningen till dess dotterbolag AIK Fotboll AB. Därmed avser det egna kapitalet AIK AB-koncernen emedan det redovisade resultatet enbart avser damverksamheten.

FC Rosengård redovisade klart störst resultat med + 1 765 tkr, följt av KIF Örebro + 969 tkr. FC Rosengård deltagande i UWCL-spel bidrog till det goda resultatet, så även deras spelaromsättningsnetto. På grund av detta är skillnaden mellan det redovisade resultatet och driftresultatet stort. Vittsjö GIK och Piteå IF redovisade -2 tkr respektive -4 tkr, alltså ett väldigt litet underskott, varpå det var nära att åtta klubbar redovisade ett positivt resultat 2015. Linköping FC, Umeå IK FF samt Kristianstads DFF redovisade ett underskott runt miljonen avseende fotbollsverksamheten. Linköping FC:s driftresultat var dock -1 943 tkr men förbättrades genom ett finansnetto på + 993 tkr, som främst avsåg återbetalning av ett tidigare lämnat kapitaltillskott. Damfotbollsverksamheten i AIK Fotboll AB redovisade ett resultat på – 4 024 tkr.

Se vidare nedan avsnitt om Damallsvenska klubbarnas eget kapital och soliditet.

Damallsvenska klubbarnas intäkter

Damallsvenska klubbarnas totala intäkter åren 2006 – 2015, tkr

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Drift exkl spelarförsäljn	98 311	92 099	96 949	90 911	81 350	67 690	69 884	60 578	52 811	48 386
UWCL	1 760	1 227	2 083	265	160	380	447	586	493	92
Spelarförsäljning	1 374	136	316	237	429	370	400	1 031	112	21
Finansiella intäkter	1 627	547	3	12	28	1	7	27	363	228
Extraord o boksl.disp	0	0	0	390	0	301	0	0	0	0
* Totalt	103072	94 009	99 351	91 815	81 967	68 742	70 738	62 222	53 779	48 727
* Genomsnitt/klubb	8 589	8 546	8 279	7 651	6 831	5 729	5 895	5 185	4 482	4 061
* Drift i % av totalt	95%	98%	98%	99%	99%	98%	99%	97%	98%	99%

Tabell 3

Hur intäkterna är fördelade i de olika klubbarna skiljer sig något åt beroende på hur klubbarna har redovisat. De damallsvenska klubbarnas intäkter uppgick 2015 till 103 072 tkr (2014: 94 009 tkr). Eftersom bara elva klubbar ingick i underlaget för 2014 jämfört med tolv klubbar övriga år bör vi istället jämföra de genomsnittliga intäkterna per klubb. En sådan jämförelse visar att intäkterna enbart ökat med 0,5 procent, mellan 2015 och 2014. Gällande hela tioårsperioden kan ses att trenden med den årliga

ganska stora intäktsökningen verkar börja mattas av något. Hur stora intäkter som finns i Damallsvenskan beror till viss del även på vilka klubbar som finns representerade under året.

Intäkterna från UCWL beror på om några klubbar deltar i UEFA-spel under aktuellt år, samt hur långt de går i turneringen. Under säsongen 2015/2016, deltog två klubbar i UEFA-spel, FC Rosengård samt KIF Örebro.

De senaste åren har intäkterna från spelarförsäljningar legat på en relativt jämn nivå, men under 2014 sjunkit något. 2015 sticker ut med en betydligt högre spelarförsäljning än tidigare. Detta extremvärde beror på att FC Rosengård står för 982 tkr i spelarförsäljning. Även de finansiella intäkterna är betydligt högre än tidigare år, vilket främst beror på att Linköping FC fått ett tidigare lämnat kapitaltillskott återbetalat.

Beroende på att spelarförsäljningen och de finansiella intäkterna är betydligt högre i år än med jämförelseåren är det intressant att titta mer på driftintäkterna. Genomsnittsintäkten med hänseende till driften uppgår till 8 193 tkr och har minskat från 2014 (8 373 tkr), alltså med 2,1 procent. I jämförelse med åren före 2014 har driftsintäkterna fortsatt att öka, dock ses även här att intäktsökningen börjar mattas av. Detta bör ställas i relation till kostnadsutvecklingen mellan åren (se vidare Damallsvenska klubbars kostnader).

Intäktsjämförelse mellan åren 2015 och 2014, tkr

	<u>2015 (12</u> <u>klubbar)</u>	<u>Andel</u>	<u>2014 (11</u> <u>klubbar)</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr</u> <u>tkr</u>
Publik	4 965	5%	3 478	4%	43%	1 487
Övriga matchintäkter	2 546	2%	2 264	2%	12%	282
Medel gemensamma avtal	19 051	18%	19 904	21%	-4%	-853
Reklam & sponsring	51 749	50%	45 618	49%	13%	6 131
Lotterier	702	1%	425	0%	65%	277
UWCL	1 760	2%	1 227	1%	43%	533
Medlemsintäkter	916	1%	1 147	1%	-20%	-231
Bidrag	9 666	9%	13 725	15%	-30%	-4 059
Övrigt	8 715	8%	5 538	6%	57%	3 177
* Summa drift exkl spelarförs	100 070	97%	93 326	99%	7%	6 744
Spelarförsäljning	1 374	1%	136	0%	910%	1 238
Finansiella intäkter	1 627	2%	547	1%	197%	1 080
Extraordinärt & bokslutsdisp	0	0%	0	0%	0%	0
** Totala intäkter	103 071	100%	94 009	100%	10%	9 062

Tabell 4

Som tidigare noterats ingick enbart elva klubbar i damallsvenskan 2014. Förändringsprocenten i kolumnen näst längst till höger blir därför missvisande. Men även om hänsyn tas till att siffrorna bygger på olika antal klubbar har ganska stora förändringar skett mellan åren. Publikintäkterna har ökat med 31 procent, vilket är glädjande, inte minst med tanke på att dessa intäkter även ökade stort under 2014 (18%). Eskilstuna United drog återigen mest publik på hemmaplan i Damallsvenskan, i snitt 2 641 åskådare per match över året (2014: 1 940). Det är förvisso i en del fall en utmaning för klubbarna att få stor publik på sina matcher, med många olika konkurrerande idrotter på orten, såväl exempelvis handboll som herrfotboll. Variat-

ionen av de genomsnittliga publikintäkterna mellan olika år kan också bero på olika prissättningsstrategier. Viss osäkerhet råder även kring om alla klubbar redovisat ekonomin enligt samma principer under alla år, varför försiktighet måste råda angående slutsatser.

Intäkter för reklam & sponsring står för över hälften av totala intäkter, där andelen ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. FC Rosengård har i särklass högst nivå gällande reklamintäkter bland klubbarna i Damallsvenskan och står för nästan 34 procent av dessa intäkter. De olika klubbarna har olika förutsättningar för att skapa höga sponsorintäkter, mycket beroende på i vilken ort de verkar och de konkurrenter och förutsättningar som gäller just där. Det kan också vara så att det finns utvecklingspotential beträffande försäljningsorganisationen i en del klubbar.

Lotteriintäkterna har ökat mycket, 51 procent när hänsyn tas till att 2014 års damallsvenska innehåller färre lag. Dock står dessa intäkter fortfarande för mindre än en procent av de totala intäkterna.

Medel gemensamma avtal är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via Elitfotboll Dam (EFD), Damallsvenskans och Elitettans intresseorganisation. Dessa medel innehåller ersättningar från Svenska Spel, TV-rättigheter, gemensamma marknadsprojekt och diverse bonusar. Av intäktsjämförelsen framgår att dessa intäkter är viktiga för klubbarna då dessa medel är den näst största intäktsposten och står för närmre en femtedel av intäkterna.

Som tydligt syns i tabellen har spelarförsäljningen ökat explosionsartat mot föregående år, vilket främst beror på att FC Rosengård noterades för spelarförsäljningar på 982 tkr.

Intäkter per klubb 2015 och 2014, tkr

	År 2015	År 2014		
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
				<u>%</u>
FC Rosengård	26 795	22 753	4 042	18%
Kopparb/Göteborg FC	11 682	12 104	-422	-3%
Eskilstuna United DFF	9 627	9 162	465	5%
Piteå IF	8 611	7 258	1 353	19%
KIF Örebro DFF	8 581	5 871	2 710	46%
Linköpings FC	8 461	10 735	-2 274	-21%
Umeå IK FF	6 074	8 864	-2 790	-31%
Vittsjö GIK	5 396	4 481	915	20%
Kristianstads DFF	5 256	5 129	127	2%
Mallbackens IF	5 105	Elitettan		
Hammarby IF	4 498	Elitettan		
AIK	1 358	2 154	-796	-37%
Jitex BK	Elitettan	4 951		
* Damallsvenskan totalt	101 444	93 462		

Tabell 5

I tabellen ovan redovisas klubbarnas intäkter inklusive både spelarförsäljning och UWCL, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter.

Av de tio klubbarna som spelade i Damallsvenskan 2014 har sex klubbar ökat sina intäkter och fyra klubbar minskat sina intäkter. Den största procentuella ökningen stod KIF Örebro DFF för, vilka ökat sina intäkter med 46 procent jämfört med 2014. En fördubbling av annons, reklam och sponsringsintäkterna är en klart bidragande faktor till detta. AIK står för det största intäktstappet (- 37%), vilket delvis kan förklaras av att de flyttat damverksamheten till idrotts-AB:et och därmed blivit momspliktiga, varav en del av de tidigare redovisade intäkterna nu redovisas som moms. Umeå IK FF står för det näst största intäktstappet (-31%). FC Rosengård redovisade år 2015 de högsta intäkterna i Damallsvenskan med nästan 27 mkr, där gapet till närmsta konkurrent, Kopparbergs Göteborg FC, var ca 15 mkr. Även förra året var dessa klubbar de mest intäktsstarka, då var skillnaden dem emellan 47 procent. Denna siffra har i år stigit till 56 procent och FC Rosengård fortsätter därmed att röra sig med helt andra resurser än övriga lag. Den enskilt största anledningen till FC Rosengårds stora intäkter är deras annons, reklam och sponsrings intäkter, vilka stod för 65 procent av klubbens totala intäkter.

Spridningen av intäkterna är stor även mellan övriga klubbar. Detta kan dels bero på hur aktivt man arbetar i klubbarna med denna typ av frågor, framför allt kring reklamintäkter, samt dels intresset på orten kring fotboll i allmänhet och den aktuella klubben i synnerhet, framför allt beroende på om konkurrens finns från andra idrotter eller liknande. Olika klubbar har olika förutsättningar att utvecklas genom att bygga sitt lokala varumärke och på så sätt öka intäkterna, samt hitta former för samverkan med samarbetspartners.

Damallsvenska klubbarnas kostnader

Damallsvenska klubbarnas totala kostnader åren 2006 – 2015,

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Drift ex spelarkostn	104412	93 309	104568	96 338	83 830	67 539	74 645	68 078	53 771	50 369
UWCL	1 111	933	1 297	988	0	917	1 246	1 410	519	299
Spelarförvärv	699	682	282	244	419	110	323	221	271	250
Avskrivningar	217	214	519	151	168	158	106	132	120	152
Jfrstör post	212	0	6 364	0	0	0	0	0	0	0
Fin kostnader	87	129	307	80	79	2 083	716	73	67	82
* Totalt	106738	95 267	113337	97 801	84 496	70 807	77 036	69 914	54 748	51 152
* Snitt/klubb	8 895	8 661	9 445	8 150	7 041	5 901	6 420	5 826	4 562	4 263
* Drift i % av tot	98%	98%	92%	99%	99%	95%	97%	97%	98%	98%

Tabell 6

De Damallsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2015 till 106 738 tkr (2014: 95 267 tkr), vilket dock inte är jämförbart eftersom olika antal klubbar ingår i underlaget de olika åren. Om man dock tar hänsyn till detta faktum och istället jämför en genomsnittlig kostnad per klubb, ser man att kostnaderna har ökat med ca 2,7 procent.

Klubbarnas kostnadsökning om 2,7 procent bör ställas i relation till intäktsökningen om 0,5 procent. Kostnaderna har alltså ökat mer än intäkterna och därmed har resultat försämrats. Som nämnts under damallsvenska klubbarnas intäkter minskade istället intäkterna med 2,1 procent om hänsyn bara tas till driftsintäkterna. Om hänsyn enbart tas till driftskostnaderna har dessa ökat med 2,7 procent, alltså samma procentuella ökning som de totala kostnaderna.

Kostnadsjämförelse mellan 2015 och 2014, tkr

	<u>2015</u>	<u>Andel</u>	<u>2014</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändr</u> <u>%</u>	<u>Förändr</u> <u>tkr</u>
Match- & träning	19 426	18%	16 518	17%	18%	2 908
Personalkostnader	68 324	64%	63 482	67%	8%	4 842
Administration	4 415	4%	2 085	2%	112%	2 330
Reklam & sponsring	2 192	2%	3 924	4%	-44%	-1 732
Lokaler	2 289	2%	2 018	2%	13%	271
UWCL	1 111	1%	933	1%	19%	178
Övrigt	7 766	7%	5 282	6%	47%	2 484
* Summa drift kostnader	105 523	99%	94 242	99%	12%	11 281
Spelarförvärv inkl inhyrning	699	1%	682	1%	2%	17
Avskrivningar m/i & byggnader	217	0%	214	0%	1%	3
Jämförelsestörande poster	212	0%	0	0%	0%	212
Finansiella kostnader m m	87	0%	129	0%	-33%	-42
* Totalt	106 738	100%	95 267	100%	12%	11 471

Tabell 7

Fördelningen av kostnaderna år 2015 är snarlik fördelningen föregående år. Personalkostnader är dominerande, vilket är naturligt då klubbarna bedriver tjänsteproducerande verksamhet vilket innebär att spelare, ledare och kanslipersonal är klubbarnas främsta resurser. Klubbarnas kostnader för totala personalkostnader under 2015 stod för 64 procent (2014: 67 procent) av de totala kostnaderna. Personalkostnaderna, med hänsyn tagen till att antalet klubbar har förändrats mellan åren, har minskat med cirka 1,3 procent från föregående år. I tabell 8 syns att spelarsättningen har ökat mellan 2014 och 2015, vilket innebär att det är löner till övrig personal som har minskat. Efter personalkostnader står kostnader för match och träning för den största kostnadsandelen med nästan en femtedel av de totala kostnaderna

Notera att det inte är jämförbart att rakt av mäta förändringen i kronor mellan åren, då olika antal lag ingick i serien de olika åren. Med hänsyn tagit till detta framgår att administrationskostnaden har förändrats mest då den stigit med 94 procent.

Reklam- och sponsringskostnaderna har minskat med 49 procent, detta trots att intäkterna legat på ungefär samma nivåer som fjolåret.

Spelarersättningen

Spelarersättningarnas utveckling, 2006 - 2015

Exklusive sociala avgifter

(tkr)

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
Spelarers	34 177	30 233	35 506	34 872	23 988	22 723	22 828	21 421	14 470	12 813
Driftkostn exkl rtor, spel.förvärv	105523	94 242	105866	97 326	83 830	68 456	75 891	69 546	54 561	50 918
Förändr spelarers	4%	-7%	2%	45%	6%	0%	7%	48%	13%	65%
Spelarers/driftkostn	32%	32%	34%	36%	29%	33%	30%	31%	27%	25%
Spelarers genom- snitt/klubb	2 848	2 748	2 959	2 906	1 999	1 894	1 902	1 785	1 206	1 068

Tabell 8

Spelarlönerna är redovisade exklusive sociala avgifter.

Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) över en tioårsperiod framgår av uppställningen ovan. Den genomsnittliga spelarersättningen ökade med fyra procent från 2014. Att snittlönen 2013 och 2012 ligger högre än 2015 och 2014 beror till stor del på att Tyresö Fotboll AB hade väldigt höga lönekostnader, vilka inte fanns med i underlaget 2014 och 2015. Viss osäkerhet råder även kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken på spelarersättningarna.

Den genomsnittligt beräknade spelarersättningen

Den genomsnittliga spelarersättningen uppgick år 2015 till 10 788 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen, antaget 12 lag i Damallsvenskan (2014: 10 411 kr/månad). Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna mellan olika lag och till olika spelare är stort. För ett antal spelare i en spelartrupp är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, men långt ifrån hela spelartruppen har den möjligheten. En del spelare har också individuella sponsorkontrakt, som möjliggör att de lättare kan leva på sin fotboll, vilket inte syns i klubbens siffror.

Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna

Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna har legat konstant på 32 procent under 2014 och 2015, vilket är en normal nivå sett till det senaste decenniet.

Personalkostnadernas andel av intäkterna i Damallsvenskan

De genomsnittliga personalkostnaderna låg relativt konstant mellan åren 2014 och 2015, en minskning från 68 till 67 procent.

Inom herrfotbollen i Europa talar man om personalkostnadernas andel av klubbens intäkter. På UEFA-nivå har man som riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 procent av klubbens intäkter för att inte riskexponeringen ska bli för stor. För man över resonemanget på Damallsvenskan kan man notera att de sammanlagda totala personalkostnaderna utgör ca 67 procent av intäkterna, vilket innebär att genomsnittet i Damallsvenskan hamnar under den kritiska gränsen enligt UEFA:s riktlinjer.

Utifrån ett finansiellt riskperspektiv innebär en lägre procentuell andel också en lägre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk klubben är villig att ta, i form av risk för sämre sportsliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter.

Totala personalkostnader i förhållande till intäkter

	Personalkostn/intäkter
FC Rosengård	47%
KIF Örebro DFF	48%
Mallbacken	59%
Hammarby IF	65%
Eskilstuna United DFF	67%
Piteå IF	68%
Kopparb/Göteborg FC	74%
Vittsjö GIK	76%
Umeå IK FF	81%
Linköpings FC	85%
Kristianstads DFF	86%
AIK	284%

Tabell 9

Personalkostnadernas andel av klubbens intäkter skiljer sig ganska mycket från klubb till klubb, där hälften av klubbarna ligger över den rekommenderade gränsen.

Siffran gällande AIK sticker ut ordentligt. Vid första anblick verkar denna siffra ohållbar, men damfotbollen bärs upp av AIK Fotboll AB-koncernen, som besitter ett högt positivt eget kapital och därför har möjlighet att arbeta utifrån en hög risknivå. Som framgår av tabell 10 har AIK:s kostnader inte varit speciellt höga, de ligger tvärtom i botten delen av listan över klubbar med högst kostnader. Istället är det intäkterna som har svikit, då intäkterna inte varit tillräckligt höga i förhållande till den lönenivå man ansett vara nödvändig för att nå de sportsliga resultaten.

De övriga tre klubbar som landar på över 80 % hade däremot, som framgår av tabell 11, negativt eget kapital 2015 och arbetar enligt handlingsplan 2016 eller ska upp-rätta periodiserat bokslut 31 augusti. Utifrån resonemanget ovan har de därmed svårare att motivera höga finansiella risker.

Kostnader per klubb 2015 och 2014, tkr.

Exklusive avskrivningar, extra ordinära kostnader och finansiella kostnader

	År 2015	År 2014		
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
FC Rosengård	24 926	21 327	3 599	17%
Kopparb/Göteborgs FC	11 622	11 894	-272	-2%
Linköpings FC	10 434	10 799	-365	-3%
Eskilstuna United DFF	9 515	9 044	471	5%
Piteå IF	8 615	7 416	1 199	16%
KIF Örebro DFF	7 394	6 164	1 230	20%
Umeå IK FF	7 076	8 529	-1 453	-17%
Kristianstads DFF	6 242	5 627	615	11%
Vittsjö GIK	5 724	5 019	705	14%
AIK	5 381	4 835	546	11%
Mallbackens IF	4 926	Elitettan		
Hammarby IF	4 366	Elitettan		
Jitex BK	Etitettan	4 270		
* Damallsvenskan totalt	106 221	94 924		

Tabell 10

FC Rosengård har ökat sina kostnader i ungefär samma grad som sina intäkter och sticker ut som klubben med klart högsta kostnader. KIF Örebro har ökat sina kostnader med 20 procent men samtidigt lyckats öka sina intäkter med 46 procent. KIF Örebro hade per sista december 2014 negativt eget kapital och har därför varit pressade att vända på den negativa trenden under 2015, vilket de har lyckats med, vilket illustreras av dessa siffror. Umeå IK FF har minskat sina kostnader mest (-17%), dock har även deras intäkter minskat mest (-31%). För övrig jämförelse se tabell 7, kostnadsjämförelse mellan 2015 och 2014.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Kostnadsrangordning och tabellposition

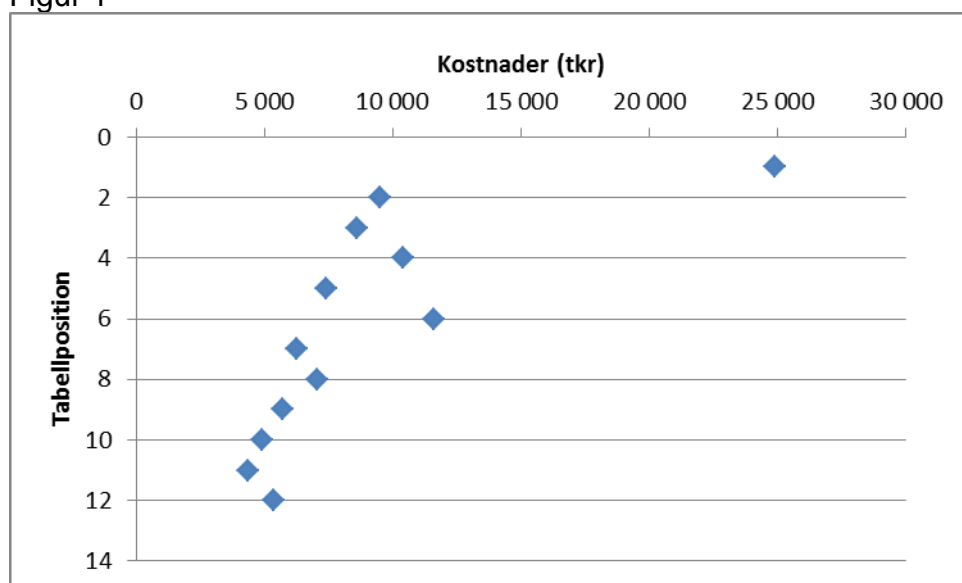
	<u>Rangordning efter kost-</u> <u>nader</u>	<u>Tabellposition</u>
FC Rosengård	1	1
Kopparb/Göteborgs FC	2	6
Linköpings FC	3	4
Eskilstuna United DFF	4	2
Piteå IF	5	3
KIF Örebro DFF	6	5
Umeå IK FF	7	8
Kristianstads DFF	8	7
Vittsjö GIK	9	9
AIK	10	12
Mallbackens IF	11	10
Hammarby IF	12	11

Tabell 10

Det kan konstateras att FC Rosengård vinner ligan för andra året i rad och har kostnader som inte kan jämföras med någon annan klubb. De tre klubbar med minst kostnader är även de klubbar som åkte ur Allsvenskan. I övrigt sticker Kopparbergs/Göteborgs FC ut mest med näst högsta kostnader men enbart en sjätteplats i tabellen. Det tycks därför råda ett visst positivt samband mellan en klubbs kostnader och tabellposition. För att ytterligare illustrera detta visar figur 1 förhållandet mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

Kostnadernas förhållande till tabellposition

Figur 1

Figur 1 är tänkt att ge en bild över kostnadernas förhållande till tabellposition. Den lodräta axeln visar lagets position i Damallsvenskan, den vågräta axeln visar klubbens kostnader. Som grafen visar verkar det finnas ett samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition. Som beskrivits i tabell 9 består en stor del av klubbarnas kostnader av personalkostnader. Därför kan det antas att en bidragande faktor till att det finns ett samband mellan kostnaderna och tabellposition är att lönerna är en avgörande faktor för spelarna. Eftersom det skiljer sig mycket åt mellan klubbarna gällande om spelarna har möjlighet att försörja sig på sin lön eller inte blir lönen ett viktigt konkurrensmedel för att locka de bästa spelarna.

Samtidigt är det ideella arbetet från såväl ledare som spelare betydande inom damfotbollen, kostnaderna för detta arbete syns inte i redovisningen. Utan detta arbete hade troligtvis sambandet mellan kostnader och position varit än tydligare. Observera även att denna graf enbart speglar 2015 års resultat varför inga generella slutsatser kan dras att det alltid ser ut som under 2015.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar ska redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Boksluten 2015 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2016 inför säsongen 2017.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital. Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet. Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, erhålles ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2015.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så erhålles ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2015.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, erhållit elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns är att det dels per den 31 augusti inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter,

skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar, dels att styrelsen skall intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten nästkommande år. Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Appellationsnämnden. Elitlicens erhålles för ett år i taget. Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

Eget kapital och soliditet 2015 samt elitlicenskONSEKvens 2017

	Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	ElitlicenskONSEKvens inför år 2017
AIK 1)	29581	79777	37%	Spelar i Elitettan 2016
Vittsjö GIK 1), 2)	3193	8166	39%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
Piteå IF 2)	3166	4639	68%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
Mallbackens IF	1200	5711	21%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
KIF Örebro DFF	782	1168	67%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
Eskilstuna United DFF	751	1510	50%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
Kopparbergs/Göteborg FC	542	1325	41%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
FC Rosengård	18	7420	0%	Klarar EK kriteriet för licens 2017
Umeå IK FF	-228	1272	Negativt	Handlingsplan godkänd av licensnämnden
Hammarby IF	-441	207	Negativt	Spelar i Elitettan 2016
Linköpings FC	-971	927	Negativt	Handlingsplan godkänd av licensnämnden
Kristianstads DFF	-1096	440	Negativt	Periodiserat bokslut, likviditetsplan, prognos helårsbokslut 2016
* Totalt	36 497	112 562		

1) Avser hela koncernen

2) Flersektionsförening

Tabell 11

För de till år 2016 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

	<u>Eget kapital, tkr</u>	<u>ElitlicenskONSEKvens inför år 2016</u>
Djurgårdens IF FF	+ 12 989	Klarar EK kriteriet för licens 2016
Kvarnsvedens IK	+ 1 374	Klarar EK kriteriet för licens 2016

De Damallsvenska klubbarna redovisade den sista december 2015 ett samlat eget kapital uppgående till + 36 497 tkr (2014: + 5 706 tkr). Den stora skillnaden jämfört mellan åren beror på att AIK flyttat över damelitverksamheten från AIK FF till AIK Fotboll AB, varpå årets egna kapital innefattar hela AIK Fotboll AB-koncernen. Exkluderas AIK från båda åren landar det sammanlagda egna kapitalet 2015 på +6 916 tkr, vilket även det är en ökning från 2014 (+ 5 386). Även KIF, Örebro FF och Vittsjö GIK har förbättrat sitt eget kapital från föregående år. Att nyuppflyttade Mallbackens IF redovisade ett stort positivt eget kapital bättrade även det på siffrorna. Av de Damallsvenska klubbarna år 2015 redovisade därmed åtta klubbar av tolv ett positivt eget kapital (2014: 9 st) och fyra klubbar negativt eget kapital (2014: 11 st).

Det egna kapitalet i balansräkningen mäts alltid för hela föreningen, till skillnad mot resultatet (intäkter och kostnader) som endast innehåller uppgifter om själva fotbollsverksamheten, oavsett om fler sektioner finns i föreningen. AIK Fotboll AB, Vittsjö GIK och Piteå IF hade störst eget kapital 2015, varav de två sistnämnda även hade

störst eget kapital föregående år. Dessa klubbar är flersektionsföreningar, vilket innebär att de oftast har en större ekonomi.

Samtliga klubbar som spelar i Damallsvenskan 2015 har fått ett delbeslut angående elitlicens inför säsongen 2017. Nio klubbar klarar eget kapitalkriteriet (2014: 10 st), där klubben måste ha ett positivt eget kapital (eller noll) eller fått sin handlingsplan, för att återställa sitt negativa egna kapital, godkänd. En klubb kommer lämna in ett periodiserat bokslut under hösten (2014: 2 st). På hösten går Licensnämnden genom de inlämnade periodiserade boksluten samt övriga kriterier, rörande samtliga klubbar, som ska uppfyllas för att slutlig licens ska kunna utfärdas för nästkommande säsong.

Kristianstads DFF har att upprätta ett periodiserat bokslut per 31 augusti 2016. Därutöver ska de för att beviljas elitlicens för säsongen 2017, upprätta en likviditetsplan, som visar att de klarar sina betalningar för återstående del av 2016, samt upprätta en prognos för helårsbokslutet, som visar minst noll i eget kapital 31 december 2016.

Linköping FC och Umeå IK FF redovisade även de negativt eget kapital i bokslutet. De lämnade därför in varsin handlingsplan gällande hur det egna kapitalet ska återhämtas under år 2016, vilka godkändes av Licensnämnden. Även Hammarby IF redovisade negativt eget kapital, men då de spelar i Elitettan säsongen 2016 ansöker de heller inte om elitlicens och har därmed inget krav på positivt eget kapital.

Förändringar av vilka klubbar som ingår i Damallsvenskan och att redovisning i enskilda fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan.